

EZOTERICKÁ KOZMOLÓGIA

RUDOLF STEINER

GA 94

III. Boh, človek, príroda

27. mája 1906, Paríž

Jedným zo základných princípov okultizmu, založeného na zákone analógií, je, že Príroda nám môže odhaliť, čo sa deje v našom vlastnom bytí.

Pozoruhodný a typický príklad tohto zákona, ktorý však ortodoxná veda úplne ignoruje, je uvedený v *Kameni mudrcov*, ktorý poznajú rosenkruciáni. V nemeckom časopise, ktorý vychádzal na konci oseemnásteho storočia, nájdeme zmienku o tomto Kameni mudrcov. Hovorí sa o ňom ako o niečom celkom skutočnom a autor hovorí: „Každý to často kontaktuje, hoci o tom nevie.“ Toto je doslova pravda. Aby sme pochopili toto tajomstvo, musíme preniknúť do laboratória Prírody ešte hlbšie, než je zvykom modernej vedy. Celý svet vie, že človek vdychuje kyslík a vydychuje kyselinu uhličitú. V joge to má fyzický aj duchovný význam. Človek nemôže vdychovať kyselinu uhličitú za účelom výživy svojej bytosti. Zomrel by, zatiaľ čo kyselina uhličitá udržuje rastliny pri živote. Rastliny poskytujú človeku kyslík, ktorý mu dáva život; obnovujú vzduch a upravujú ho na dýchanie. Na druhej strane, človek a zvieratá poskytujú rastlinám kyselinu uhličitú, ktorá ich zase živí. Čo robí rastlina s kyselinou uhličitou, ktorú absorbuje? Buduje si vlastné telo. Vieme, že telo rastliny je uhlie. Uhlie je teda kryštalizovaná kyselina uhličitá.

Červená krv v človeku musí byť osviežená a obnovená kyslíkom, pretože kyselinu uhličitú nemožno použiť na stavbu tela. Cvičenia jogy sú tréningom, ktorý umožňuje človeku urobiť z červenej krvi kulturistu. V tomto zmysle jogín pracuje na svojom tele pomocou svojej krvi, rovnako ako rastlina pracuje s kyselinou uhličitou.

Vidíme teda, že sila transmutácie v prírode je zastúpená v uhlí, ktoré je kryštalizovanou rastlinou. Kameň mudrcov vo svojom najvšeobecnejšom zmysle znamená túto silu transmutácie.

Zákon regresie, rovnako ako zákon vzostupu, platí pre všetky bytosti. Minerály sú rastliny, ktoré zdegenerovali; rastliny sú zvyškami života zvierat; zvieratá a človek (jeho fyzické telo) majú spoločného predka. Človek vystúpil, zviera zostúpilo. Duchovná časť človeka vychádza z bohov. V tomto zmysle je človek Bohom, ktorý zdegeneroval, a Lamartineove slová sú doslova pravdivé: „Človek je padlý boh, ktorý si pamätá nebesia.“

Bola epocha, keď všetok život na Zemi bol napoly rastlinný a napoly živočíšny. Samotná Zem bola ako keby veľká zvieracia bytosť. Celý jej povrch tvorila jedna masa rašelinového „trávu“, z ktorého vyrastal gigantický les. Toto je epocha, keď sa Zem a Mesiac zjednotili v jednom tele. Mesiac predstavuje ženský prvok Zeme.

Sú bytosti, ktorých pokrok je kontrolovaný, ktoré zostávajú na nižšom stupni vývoja. Napríklad imelo je znakom tejto starovekej epochy. Ide o prežitie parazitických rastlinných bytostí, ktoré kedysi žili na Zemi ako na rastline. Odtiaľ pochádzajú jej zvláštne, okultné vlastnosti, známe druidom, ktorí o nej hovorili ako o najposvätnejšej zo všetkých rastlín. Imelo je prežitkom z lunárnej epochy Zeme. Je parazitický, pretože sa nenaučil, ako iné rastliny, žiť priamo z minerálnej látky.

Choroba je niečo ako analógia. Ide o regresiu spôsobenú parazitickými prvkami v organizme. Druidi a Skaldovia vedeli o vzťahu medzi imelo a človekom. Toto je ozvena v legende o Baldurovi. Boh Baldur je usmrtený imelo, pretože imelo je nepriateľský prvok z predchádzajúcej epochy – prvok, ktorý už nie je spojený s človekom. Ostatné rastliny, ktoré sa prispôbili nasledujúcej epoche, mu prisahali priateľstvo.

Keď sa táto rastlinná zem stala minerálnou, získala prostredníctvom kovov novú vlastnosť - odrážať svetlo.

Hviezda je viditeľná na oblohe iba vtedy, keď sa stala minerálnou. Existuje teda mnoho nebeských telies nepostrehnuteľných fyzickým okom človeka a viditeľných iba jasnovidným zrakom.

Zem bola „mineralizovaná“, rovnako ako aj fyzické telo človeka. Ale charakteristickou črtou človeka je, že sa v ňom odohráva dvojaký pohyb. Ako fyzická bytosť človek zostúpil; ako duchovná bytosť

vystúpil. Svätý Pavol hovoril o tejto pravde, keď vyhlásil, že je jeden zákon pre telo a iný pre Ducha. Človek teda predstavuje koniec aj začiatok.

Životný bod, bod priesečníka a zmeny vo vzostupnom živote človeka leží v čase rozdelenia pohlaví. Bol vek, keď boli obe pohlavia spojené v bytí človeka. Dokonca aj Darwin to uznal za pravdepodobnosť. V dôsledku oddelenia pohlaví sa zrodil nový, všetko zahrňajúci prvok: prvok lásky. Príťažlivosť lásky je taká silná, taká tajomná, že tropické motýle rôznych pohlaví, privezené do Európy a potom vypustené do vzduchu, opäť poletia späť a stretnú sa na polceste.

Existuje určitá analógia medzi vzťahmi, ktoré vytvoril svet človeka s božským svetom a medzi ľudskou ríšou a zvieracou ríšou. Kyslík a kyselina uhličitá sú človekom vdychované a vydychované. Rastlinná ríša vydychuje kyslík; človek dýcha *lásku* — od rozchodu pohlaví. Bohovia sú živení týmto prívalom lásky.

Ako to, že zvieratá a ľudia vydýchajú lásku?

Okultista vidí v dnešnom človeku bytosť v plnom prúde evolúcie. Človek je zároveň padlým Bohom a zároveň Bohom v stávaní sa.

Nebeské kráľovstvo je živené prívalom ľudskej lásky. Staroveká grécka mytológia vyjadruje túto realitu, keď hovorí o nektáre a ambrózii. Bohovia sú tak ďaleko nad človekom, že ich prirodzenou tendenciou by bolo podmaniť si ho. Ale medzi človekom a Bohmi je polovičný stav bytia, tak ako je imelo na polceste medzi rastlinou a živočíchom. Predstavuje ho Lucifer a luciferský prvok.

Záujem bohov je prvkom ľudskej lásky, pomocou ktorej je udržiavaný ich život.

Keď Lucifer v podobe hada podnecuje človeka, aby hľadal poznanie, Jehova je hnevливý. Lucifer je tu chápaný ako padlý Boh, ktorý vstúpuje do človeka túžbu po osobnom poznaní. To ho stavia do opozície voči Božej vôli, ktorá ho stvorila na svoj obraz.

Rosikruciánska veda vysvetľuje úlohu Lucifera vo svete. K tomu sa vrátíme neskôr. Tu si len pripomenieme nasledujúci výrok rosekruciánskeho rádu: „Vedz, ó človeče, že tvojou bytosťou prúdi prúd, ktorý stúpa a prúd, ktorý klesá.“